

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Historia De Sanctissima Cruce Caravacensi

Robles, Juan de

Augustae Vind., 1619

VIII. Interpretatio characterum Gothicorum & contractionum Arabicarum,
quæ in sacello S. Crvcis Carauacæ inueniuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64232)

CAPVT VIII.
INTERPRETATIO CHARACTERVM*Gothicorum, & notarum Arabicarum, quæ in sacello S.**CRVCIS Caranace inueniuntur.*

Multum valere viri etiam doctissimi censent, ad syncerè iudicandum statuendumque de rebus antiquis, auctoritatem imaginum, characterum, notarum hieroglyphicarum & contractionum, quas pietas, sculptas, scriptasue reliquerunt maiores nostri in muris, lapidibus vel tabulis, qui licet longiore scriptione, & laboriosa singularum litterarum expressione non delectarentur, sicut homines nostro æuo; hoc tamen compendio vsi rerum olim gestarum memoriam ad posteros transmiserunt, ita quidem abunde, vt de veritate saltem nullus meritò possit dubitare. Huiusmodi vocum contractiones siue characteres præter alia testimonia reperimus in ipso S. CRVCIS sacello, quorum quadraginta & vnus cælati visuntur in ambitu rotundæ cuiusdam fenestræ, siue parietis concauo, qui est è regione altaris, cui CRVX includitur, eorum formam & figuram hic circulus exhibet.

Mifi.

Misimus præteritis annis Valentiam, in Aragoniam, Lusitaniã, Salmanticam, & ad alias Hispaniæ partes, imò etiam in Africam ad viros linguarum peritissimos, vt hos characteres interpretarentur, nullus tamen, qui perfectè sensum assequeretur, repertus est, donec, DEO manifestante thesauros suos, quos in monte sancto Granatenfi absconditos hæcenus custodierat, eò proficisceretur accersitus, vt laminarum inscriptiones, & libros ibidem repertos explicaret Michael de Luna Medicinæ Licentiatus, idiomatum variorum callentissimus, qui binis ad me datis, (prioribus quidem xxix. Septemb. anni MDCIII. posterioribus autem viii. Martij, annò MDCIV.) ait hos esse characteres Gothicos, & hanc continere sententiam: Anno quingentesimo nonagesimo quarto Arabum, tempore Mahomat: Abuzeit rex potentissimus, & triginta homines in hoc habitaculo conuersi fuerunt ad veram legem Saluatoris, & hoc DEI gratia CRUCE duplicata mediante, quam Angeli DEI attulerunt, & alij multi eos concomitantes, & adiuuantes ad celebrationem, ad quorum memoriam hæ litteræ fuerunt cælatae. Hæc ad me prædictus Licentiatus Michael de Luna, cuius vtrumque autographum constitui reponere in Archiuo Ecclesiæ huius S. CRUCIS.

Sed obijciat fortasse nonnemo, quî fieri possit, vt tam paucis characteribus tot verba & sententiæ comprehendantur. Facilis est ratio persuadendi, si intueamur exempla similia, & apud nos consueta. An non quattuor hæ litteræ. I. N. R. I. in titulo CRUCI Dominicæ affixo significant IESVS NAZARENVS REX IVDÆORVM? an non & hæ totidem litteræ S. P. Q. R. in labaris pomparum triumphalium & vexillis militaribus pingi quondam solitæ, totidem verba reddunt: SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS? Cur non sub istis quoque characteribus velut notis hieroglyphicis plus lateat quàm vulgaris legendi ratio præferat? Quid? quod etiam hodie Chinenses ex vno quandoque caractere totam sententiam eliciunt, vt testatur P. Iosephus Acoſta Soc. IESV in sua de Indijs orientalibus historia lib. 6. c. 5. Idem iudicium esto de alijs quàm plurimis populis & gentibus, quibus huiusmodi notarum vsus non incognitus.

In pariete ad latus altaris, vbi legitur Euangelium, depictus est rex

est rex quidam equo sublimis, cærulea quadam chlamyde indutus pretij, ut apparet, ingentis, qua eadem amictus cernitur in pluribus eiusdem facelli partibus, multumque in omnibus conformem & per omnia similem, licet diuersum alicubi situm obtineat, ostentat, quod argumentum est ipsum adfuisse pictoribus præsentem quando effingebatur. Imaginem circumstant plures alij depicti, qui sacerdotem quendam vincum tenent. In regie vestis simbria pulchrè admodum expressi conspiciuntur hi viginti nouem characteres.

DNVLEOBBHELSVN
SELONEHINSJEM.

Quorum sensus ille est, eodem interprete Licentiate Luna. In memoriam meæ conuersionis, & ad gloriam DEI, regiam hanc vestem ei obtuli ut illa utar in die S. CRVCIS, solemnitatis eius causâ.

Ex quo coniectura ducitur regem hanc vestem adeò magni æstimasse, ut rarò induerit nisi vel in natali suo, vel celebriore aliqua pompa, cum in publicum ei pro maiestate prodeundum, & quò redderetur honoratior, in pretioque maiore in posterum haberetur ad gloriam S. CRVCIS solum gestasse. Sella equi, cui rex insidet, à parte anteriore his, ornamenti loco, quattuordecim characteribus decoratur.

ONR ONR 7 LYIA.

Quorum ista significatio: In hoc equo exaltaui legem DEI, cuius hostes sæpiùs in pugna deuici.

D 3

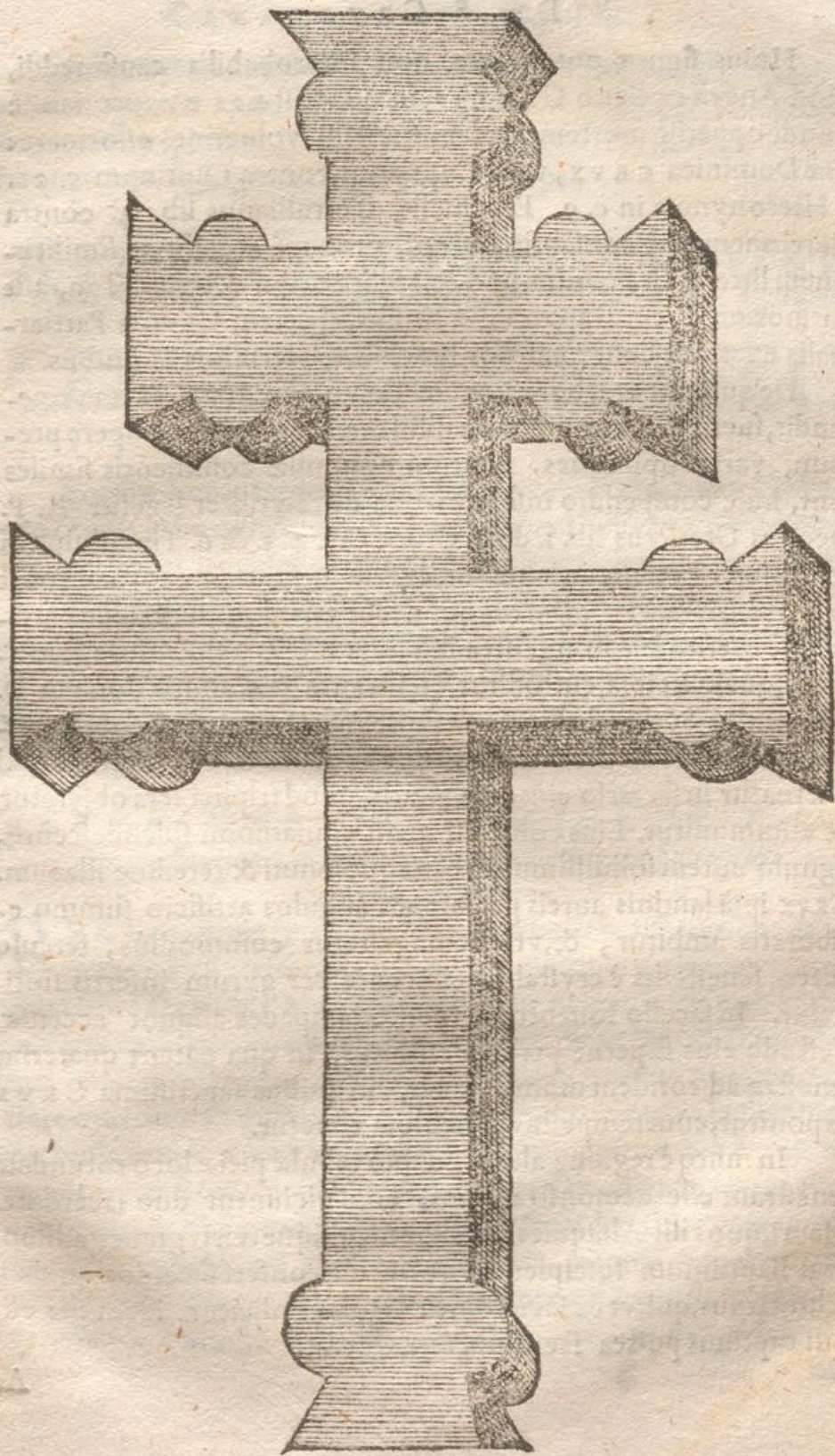
Quorum

Quòd autem pro religionis Christianæ defensione arma sumpserit, satis superque compertum est. Historiæ enim Castellanae & Aragonicæ referunt eum iuisse comitem regi Ferdinando Sancto, cum oppugnauit expugnatamque cepit Hispalim, & regi Iacobo, cum Valentiam occupauit.

In altero muro qui est ad dextram, siue locum Epistola, depictus cernitur sacerdos Christianus quasi disputans cum rege, regisque adiutoribus Mahometanis; qui sacerdos deinde coram rege assidente orsurus sacrum Missæ officium subsistit, Angelis deferentibus CRUCEM, cuius effigiem, magnitudinem & mensuram iusta Symmetria hîc libuit repræsentare.

Huius

Huius figuræ potest hæc non improbabilis causa reddi, quòd Angeli ex ligno CRVCIS, in qua CHRISTVS pro salute mundi oppetit mortem, eidem similem voluerint efformare: quæ Dominica CRVX, vt S. Cyprianus contra Quirinum c. 22. S. Hieronymus in c. 9. Ezechielis, Tertullianus lib. 4. contra Marcionem pari consensu tradunt, proximè accessit ad similitudinem litteræ Græcorum, imò & Hebræorum veterum Tau, aut Latinorum T. cui si apponatur titulus, speciem CRVCIS Patriarchalis exprimit cum quattuor brachijs, seu terminis & finibus.

De qua autem arbore lignum CRVCIS in qua CHRISTVS pependit, fuerit desumptum, cum nihil certi constet, haud opere pretium, varias opiniones, quarum nonnullæ commentis similes sunt, huic compendio inserere: qua de re utiliter legetur R. P. Iacobus Gretserus lib. 1. de S. Cruce cap. 4. 5. & 6. Theodulphus & S. Mater Ecclesia in laudibus, quibus S. Crucem exornat, vocat *arborem decoram & fulgidam*, qui decor etiam in ista exigua particula se exerit, quæ in argentæa inaurata capsâ paulò latiore & longiore, quàm sit ipsa, custoditur, quàm ante 224. annos donauit D. Laurentius Soarez de Figueroa supremus Ordinis S. Iacobi Magister. Eadem autem theca includitur alia eburnea, & vtrâque simul asseruatur in sacrario eiusdem altaris, quod triplici sera obseratur, & communitur. Eius color est quasi cinnamomi splendescens, lignum autem solidissimum à carieque omni & teredine illæsum. CRVX ipsa laminis aureis per omnes angulos artificio summo elaboratis ambitur, & vt circumgestetur commodiùs, ferculo aureo, fenestellis è crystallo pellucente per gyrum insertis sustinetur. In facello fouentur perpetuò lampades aliquot accensæ. Testudo eius supernè pergulâ ambitur, in qua patent quaternæ fenestræ ad totidem mundi plagas, in quibus sanctissima CRVX exponitur, cum tempestas periculosa timetur.

In muro è regione altaris, in quo tabulæ pictæ loco rotundam fenestram esse demonstrauius, conspiciuntur duo sacerdotes Mauri, quos illi Alfaquies appellitant, alijque viri graues adstant regi Baptismum suscipienti, quem illi confert sacerdos quidam Christianus, qui, vt ex faciei lineamentis conijcitur, idem ille est, qui captiuus postea sacro operatus fuerat.

Ad

Ad pedem baptisterij genibus humi defixis manibusq; complicatis apparet quædam regina vultu ad hilaritatem composito & pietatem spirante, in vestitu valdè magnifico, in cuius fimbria hi quattuor & triginta characteres inscripti.

ANQPZDBEBLQSTEVEN
CEHQLSRLQAYDESEC.

Eorum hæc interpretatio: Ego regina Hayla, nunc Helena, vxor regis Abuzeit, & duo filij mei, conuersi fuimus per gratiam DEI, ad fidem sanctam, cuius memoriæ causa sum hic depicta.

Quando hæc Regina ad Religionem Catholicam animum adiecerit, & Baptismum impetrarit, nemini hætenus fuit exploratum, donec diuino nutu ex istis characteribus tempus patefactum est. De filijs plura inferius.

CAPVT IX.

REX ZEIT-ABUZEIT MAGNAS PATI-
tur persecutiones à subditis, quem Christianis sacris ini-
riatum suspicantur.

REX Zeit-Abuzeit, pro insigni, qua pollebat, sapientia, & innata iudicij acrimonia prudenter agnouit quantum beneficium sibi à Deo Opt. Max. esset collatum, quo auspice, post Mahometanæ falsitatis tenebras lucem Christianæ veritatis aspexit. Itaque cogitauit largitori tam singularis doni gratum aliquod præstare officium. Et quia inaudiuit placere ante omnia obedientiam, decreuit eam CHRISTI in terris Vicario deferre per certos homines, quos Romanæ ideo ablegauit, vt Pontifici mentem suam aperirent, & obsequelam suo nomine sponderent. Non potuit occultari legatio, sed sagaciter à subditis omnia rimantibus fuit deprehensa. Quapropter ipsi, vt Episcopus Burgenfis faterur, qui generalem Castellæ historiam condidit, regem designarunt v-

E

num